

רע"פ 4743/23 - מורן אסולין נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון
רע"פ 4743/23

לפני: כבוד השופט ח' כבוב

המבקשת: מורן אסולין

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בתיק עפג 050496-02-23 שניתן ביום 7.5.2023 על ידי כבוד השופטים ש' בורנשטיין, ר' חיימוביץ, ע' מיכליס

בשם המערערת: עו"ד מרי גונטר

החלטה

1. בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז לוד (כבוד השופטים אב"ד ש' בורנשטיין; ר' חיימוביץ; ו-ע' מיכליס) בעפ"ג 50496-02-23 מיום 07.05.2023, בגדרו נדחה ערעור המבקשת על גזר דינו של בית משפט השלום בראשון לציון (כבוד השופט, הנשיא מ' מזרחי) בת"פ 48397-03-21 מיום 18.01.2023.

הרקע לבקשה והבקשה

2. המבקשת הורשעה, על-פי הודאתה, בביצוע עבירות של מתן שימוש בתעודת מעבר, לפי סעיף 8(א)(4) לחוק הדרכונים, התשי"ב-1952; כניסה לישראל שלא כחוק, לפי סעיף 7 בצירוף סעיף 12(א)(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952; וקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 415 (סיפא) בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

3. בתמצית, כתב האישום מתאר כי המבקשת נעתרה, ממניעים כלכליים, להצעתו של דודי כהן (להלן: כהן), כי תיסע לחו"ל, על חשבוננו, ובנחיתתה ארצה בנמל התעופה בן גוריון - תעביר לידי כהן את תעודת המעבר האלקטרוני שלה על מנת לאפשר את כניסתם שלא כדין של אזרחים זרים לתחומי מדינת ישראל. כך, במספר הזדמנויות, נסעה המבקשת יחד עם אחרים לחו"ל, ובשובה ארצה, עת עברה בביקורת הגבולות וקיבלה תעודת מעבר, העבירה תעודה זו

עמוד 1

לאדם אחר, מטעמו של כהן, אשר העבירה לאזרחים זרים מנועי כניסה, דבר שאפשר את כניסתם של אלו לישראל. בעבור פעולות אלה - קיבלה המבקשת תמורה כספית מכהן.

4. בעניינה של המבקשת הוגש תסקיר מטעם שירות המבחן, בו פורט על אודות הבעיות הרפואיות מהן סובלת, מצבה הנפשי שהתדרדר, ומצבה הכלכלי הקשה - אשר היוו הרקע לביצוע העבירות. זאת שכן, לגרסתה נפלה קורבן לכהן שהפעיל עליה לחצים רבים. שירות המבחן התרשם מדפוסים "מרמתיים ומניפולטיביים" בהתנהגות המבקשת, כמו גם "היותה ממוקדת בעצמה ובצרכיה". עוד ציין, כי אמנם המבקשת הביעה נכונות מילולית להשתלב בטיפול ייעודי - אך דומה כי נכונות זו נובעת אך מרצון להקל על תוצאות ההליך המשפטי. לאור האמור, שירות המבחן המליץ בתסקירו על העמדת המבקשת בצו מבחן לשנה ועל הטלת צו שירות לתועלת הציבור.

5. ביום 18.01.2023, נגזר דינה של המבקשת. בית משפט השלום בחן את גזרי הדין של יתר המעורבים בפרשה, ומצא דמיון בין התפקיד אותו מילאה המבקשת ובין אחד המעורבים האחרים - בניגוד לטענות הצדדים כי קיים שוני בין המקרים. בהמשך לכך, קבע בית המשפט כי נכון הוא לקבל את עמדת המבקשת, לפיה מתחם הענישה "נע בין מאסר צופה פני עתיד, של"צ, עד מספר חודשי מאסר בפועל שניתנים לריצוי בדרך של עבודות שירות". במסגרת בחינת הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, שקל בית המשפט את המניע הכלכלי של המבקשת לביצוע העבירות; את גילה הצעיר, עברה הפלילי הנקי ואת נסיבות חייה הקשות. כמו כן, בית משפט השלום נתן דעתו להבעת חרטה מצידה של המבקשת ולהצהרתה על נכונותה לעבור הליך טיפולי - אך ציין מנגד, כי המבקשת מחזיקה בעמדה קורבנית, וכי הנכונות לטיפול "מונעת ממוטיבציה חיצונית שמטרתה להקל בענישה". לבסוף, נגזרו על המבקשת מאסר בפועל למשך 3 חודשים, שירוצה בדרך של עבודות שירות; 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים; וקנס בסך של 10,000 ש"ח.

6. המבקשת ערערה על גזר הדין לבית המשפט המחוזי, וערעורה נדחה. בית משפט קמא ציין כי מתחם הענישה שנקבע בבית משפט השלום אינו הולם את נסיבות העבירה בהיותו מקל מדי. יחד עם זאת, ומשערכאת הערעור בוחנת את התוצאה העונשית, ולא את דרך הבניית הענישה - בית משפט קמא קבע כי אין מקום להתערב בעונש, אשר עולה בקנה אחד עם העונשים שהוטלו על האחרים המעורבים בפרשה. עוד נקבע, כי בית משפט השלום שקל את כלל השיקולים הדרושים, לרבות המניע הכלכלי שעמד בבסיס ביצוע העבירות, ואת כלל הנסיבות המקלות שפורטו בתסקיר שירות המבחן. כך, תואר כי למבקשת נסיבות חיים קשות וכי נוצלה רגשית על-ידי כהן; אך מנגד, צוין כי לא ניתן להתעלם מהעמדה הקורבנית בה נוקטת המבקשת, ומכך שנכונותה לטיפול מונעת ממוטיבציה חיצונית שמטרתה להקל בעונשה.

7. המבקשת לא השלימה עם פסק דינו של בית המשפט המחוזי, ומכאן הבקשה שלפניי. לשיטת המבקשת, עניינה מעלה "סוגיה אנושית מצפונית" נוכח נסיבותיה האישיות יוצאות הדופן" אשר מצדיקות המרת עונשה לשירות לתועלת הציבור. נטען, כי נסיבותיה אלה של המבקשת עמדו ברקע ביצוע העבירות, ולא מניע כלכלי פשוט כפי שקבע בית משפט השלום; וכן, כי שגה בית משפט השלום בהשוואת עונשה של המבקשת לעונשם של יתר המעורבים בפרשה. זאת ועוד, המבקשת סבורה כי ההליך השיקומי בו שולבה לא קיבל כל ביטוי בפסק דינו של בית משפט קמא; וכי שגה בית משפט קמא בקבעו כי הסכמת המבקשת להליך הטיפולי הייתה "מילולית בלבד", קביעה אשר הוצאה מהקשרה הרחב בתסקיר שירות המבחן.

דיון והכרעה

8. דין הבקשה להידחות.

9. הלכה היא, כי בקשה למתן רשות ערעור ב"גלגול השלישי" שמורה למקרים חריגים בהם מתעוררת שאלה משפטית עקרונית החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים, או בנסיבות המקימות חשש לעיוות דין, או אי-צדק חמור שנגרם

למבקש (רע"פ 4596/23 בן חיים נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (20.06.2023)). זאת ועוד, כאשר עסקינן בבקשה שנסובה על חומרת העונש כשלעצמו, כבענייננו, לא תינתן רשות ערעור אלא כאשר העונש שנגזר על המבקש סוטה באופן קיצוני ממדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים (רע"פ 3637/23 נבט נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (08.06.2023)).

10. שיקולי צדק אמנם עשויים להוות עילה למתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי", אך זאת במקרים נדירים וחריגים ביותר שבהם מתגלה אי צדק בולט (רע"פ 8802/13 לוי נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (10.03.2014)). בענייננו, טענות המבקשת לביסוס עילת ההתערבות, מבקשות למעשה להשיג על קביעות עובדתיות של הערכאות קמא בדבר המניע לביצוע העבירות; על חלקה של המבקשת במסכת העובדתית ביחס למעורבים אחרים בפרשה; וכן על המוטיבציה של המבקשת להשתלב בהליך טיפולי. ככלל, טענות מסוג זה אינן מצדיקות מתן רשות ערעור ב"גלגול השלישי" (רע"פ 3444/23 שדה נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (09.05.2023)), ובענייננו לא מצאתי הצדקה להתערב בקביעות עובדתיות של הערכאה הדיונית שעמדו בבסיס גזר הדין. כמו כן, לא שוכנעתי כי מדובר באחד מאותם מקרים חריגים המאופיינים בקיומו של אי צדק בולט, המצדיק התערבות בעונש שנקבע.

לא כל שכן, נוכח העובדה כי עונשה של המבקשת אינו חורג ממדיניות הענישה הנוהגת, לבטח שלא באופן המצדיק מתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי" (ראו: רע"פ 5525/21 דראויש נ' מדינת ישראל, פסקה 3 (11.08.2021); רע"פ 8805/20 דורושנקו נ' מדינת ישראל, פסקה 1 (28.02.2021)).

11. סוף דבר, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ז' בתמוז התשפ"ג (26.6.2023).

שׁוֹפֵט